

Feljegyzések.

RUDNYÁNSZKY GYULA.

Valamikor bizó szemekkel mérte az Óceán végtelenségét. Valamikor merészet, szépet álmodott a messze Nyugatról. És most hazajött. Megöszült a valamikor fiatal poéta, elcsendesedett a viharosan dobogó szív és örök-homály borult a jövőbe látó szemekre.

Ha valaki megbűnhődött bűneiért, úgy Rudnyánszky Gyula az. S nem hiszem, hogy volna nála őszintébb, összetörtebb vezeklője a világnak.

Mindene volt, ma semmije sincs. Hífe, szemvilága, költészete túl az óceánon maradt. S aki haza menekült ma hozzánk, az egy szegény, agyonkinzott öreg ember, akif résztvevő szeretettel kell fogadnunk.

De a költő Rudnyánszky meghalt. Megfojtották a dollárok, agyonnyomta az amerikai fekete kenyér.

Megdöbbenve olvastam a Budapesti Hírlap hasábjain legufolsó versét. Szavak és szavak, rímes egymásutánban, minden értelem, minden melegség nélkül. Egy kihült szív pernyéje, egy kiszikkadt agyvelő képzelete, egy letargiába süllyedt lélek végső kapkodása lehet ilyen.

Rudnyánszky Gyula, a bűneiért vezeklő ember visszajött, de a költő ott maradt. Ott maradt valahol a dollárok hazájában, a hideg, üzleti, pénzre éhes Amerikában, a fiatalságával, hitével, tehetségével együtt.

Aki hozzánk jött, azt bocsánat illeti; a meghalt költőnek pedig végtisztfesség jár.

Mert hiába a régi Rudnyánszky költő volt, de a mostani csak verseket ír. A költő Rudnyánszkyt gyászoljuk, az ember Rudnyánszkyt pedig szeressük, hogy idehaza megtanuljon feledni.

H. S.

©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©©

MAGYAR SZÉGYEN VELENCÉBEN.

Nem, Kázmér Ernő uram, önnek nincs igaza, a velencei Giardini Publici mór motivomos magyar házában vásári szemetet hordtak

875

össze, fiszfeletreméltó kivételével Körösfői Kriesch egy pár dekoratív vásznának, amely bár ezen piktor legsápadtabb és legvértelenebb kompozíciója, de mégis művészi törekvés.

A szegény Poll Hugó hagyatékának legértékeltenebb gicscsei, a meggyőződéstelen rufin nagymesterének Magyar Mannheimer Gusztávnak még a neográdíság színvonalára sem emelkedő zsánerjei és pillanatnyi fényképfelvételek után készült tájai, az egészen iparszerűség fertőjébe süllyedt Szlányi Lajos és Glatz Oszkárnak hihetetlenül léha, egy Nemzeti Szalon-féle vidéki tárlatra sem engedhető semmiségei, egy pár nagyon erőtlen Nyilassy, pár sablonos Kisfaludi-Strobl-féle kis plasztika meredt felém, mint a magyar lelkiismeretlenség és cinizmus nagy plakátja.

Ezt az ügyet nem lehet menteni, hanem riktító szidalmak kíséretében kell ezt a képzőművészeti merényletet pelengérré állítani, hogy még egyszer meg ne történhessék.

©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©© ©©©©

MASCAGNIRÓL.

A staggione szervezője a múlt évben ráfizette az „Iris“-re. A közönség, melynek szeszélye kiszámíthatatlan, teljesen Puccini ruténjének hatása alatt áll, aki az ő pompás összefoglaló készségével, az idegen zenei kulturák értékeit verdis mártással édesítve fálalja fel. Az olasz faji zene legnagyobb modern mestere Mascagni, kegyvesztett lett. Személyi és művészi egyénisége nincs már az érdeklődés tűzvonalaiban. Művészi vállalkozásai már nem szenzációsak és veszedelmesen kezd hizni, nyárspolgáriaskodni. Végső elkeseredésében Gabriele D'Annunziohoz fordul, a vörös szakálu epikurhoz, akif egyszerűen kiárvereztek Olaszországból és ennek a közeledésnek frappáns eredményei vannak. Nem egy műremek, hanem egy házassági botrány. Ugyanis a kövér maestro Mascagni Pietro elszökött a felesége mellől egy kis kórlista leánnyal. Meni Párizsba a nagy Gabriele után — leánnyal. Ehhez az ügyhöz, ugyan nincs semmi köze a művészetnek, de a csillogó deszkák népének cifra nyomorúsága épen

876

